

Kajaanin vanha hautausmaa

Pelastussuunnitelma

N 64°14.047'
E 27°43.132'

Kajaanin vanha hautausmaa pelastussuunnitelma

Laadittu 23.11.2015

Laatija Joachim Miinalainen

Viimeksi päivitetty 23.11.2023

Päivittäjä Mikko Heikkinen

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen palvelua Kajaanin seurakuntayhtymä.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 42 sivua.

Sisällys

1	Kohteen perustiedot	5
1.1	Perustiedot	5
1.2	Muut tiedot	7
2	Organisaatio	10
2.1	Kiinteistön turvallisuushenkilöt	10
2.2	Kiinteistön tärkeät numerot	11
2.3	Muut tärkeät numerot	11
3	Vaaratilanteet ja niiden vaikutukset	12
3.1	Tulipalo (kiinteistö, autot, tupakointi, kynttilät ja roihut)	12
3.2	Tapaturmat/sairaskohtaukset	12
3.3	Ulkopuoliset uhkatilanteet (henkilöihin kohdistuvat, pommiuhat, yms.), traumaattinen tilanne	12
3.4	Tuhotyöt, ilkivalta, murrot	13
3.5	Putoavan lumen vaara	13
3.6	Häiriötilanne	13
3.7	Kaasu- tai säteilyvaara	14
4	Turvallisuusjärjestelyt	15
4.1	Toimitilaturvallisuus	15
4.2	Sammutuskalusto	15
4.3	Turvalaitteet	15
4.4	Ensiapu	16
4.5	Paloturvallisuus	16
5	Muut järjestelyt	19
5.1	Ilmanvaihtokone	19
6	Henkilökunnan koulutus	20
7	Toimintaohjeita	21
7.1	Turvallisuusorganisaatio	21
7.2	Avun hälyttäminen	21
7.3	Sairauskohtaus tai tapaturma	23
7.4	Hätäensiapu	23
7.5	Aivohalvaus	23
7.6	Diabeetikon heikotus	24
7.7	Murtuma	25
7.8	Haavat	25
7.9	Verenvuoto	26
7.10	Sokki	26
7.11	Kouristelu	27
7.12	Myrkytys	27

7.13	Palovammat	28
7.14	Rintakipu	29
7.15	Tulipalo	30
7.16	Toiminta kokoontumispaikalla	31
7.17	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	32
7.18	Vesivahinko	32
7.19	Väkivallan uhatessa	32
7.20	Pommiuhka	33
7.21	Yleinen vaaramerkki	34
7.22	Sähkökatkot	35
8	Väestönsuojelu	36
9	Irtaimiston säilytys	37
10	Liitteet	37
Liite A	Alkusammuttimien käyttöohjeet	38
A.1	Sammuttimet	38
Liite B	Avainturvallisuus	39
Liite C	Tietoturvaluussuunnitelma	40

1 Kohteen perustiedot

1.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Kajaanin vanha hautausmaa
Kiinteistön osoite	Jauhokalliontie 1A 87200 KAJAANI
Rakennusten määrä	8
Kiinteistön omistaja	Kajaanin seurakuntayhtymä puh. 08 61721 http://www.kajaaninseurakunta.fi

Korjaamo / hitsauspaja / varasto

Rakentamisvuosi	1979
Pinta-ala	168 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Rakennusmateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Varasto, Korjaamo, Ajoneuvosuoja

Siunauskappeli

Rakentamisvuosi	1951
Pinta-ala	170 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Rakennusmateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Kappeli

Sosiaalitilat

Rakentamisvuosi	1951
Pinta-ala	108 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Rakennusmateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	sosiaalitila

Traktoritalli / varastokatos

Rakentamisvuosi	1986
Pinta-ala	156 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Rakennusmateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Varasto, Autotalli

Työkalusuoja

Rakentamisvuosi	2004
Pinta-ala	42 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Rakennusmateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Varasto

Työkaluvarasto

Rakentamisvuosi	1997
Pinta-ala	76 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Rakennusmateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Varasto

Vainajien säilytystila / yleisö WC

Rakentamisvuosi	2004
Pinta-ala	96 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3

Varasto

Rakentamisvuosi	2012
Pinta-ala	92 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3

1.2 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Kainuu. Pelastuslaitoksen arvioitu saapumisaika kohteeseen on n. 10 minuuttia.

Kiinteistönhoito	Kajaanin seurakunta puh. 044 7444401 päivystys 040 1884494
Talvikunnossapito	Kajaanin seurakunta hautatoimi
Sähköntarjoaja	Kajave Oy puh. 0800 92990 päivystys 0800 92500
Vesiyhtiö	Kajaanin vesi puh. 08 61552949 päivystys 044 7100100 http://www.kajaaninvesi.fi
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	AVARN Security puh. 010 6202000 päivystys puh. 010 6202000
Kiinteistön vakuutusyhtiö	Pohjola Vakuutus Oy puh. 03 030303 https://www.op.fi
Kiinteistönomistajan vakuutusyhtiö	Pohjola Vakuutus Oy puh. 03 030303 https://www.op.fi
Kokoontumispaikka	Kappelin paikoitusalue
Varakokoontumispaikka	Ilmoitetaan tarvittaessa
Putkilukko	Pelastuslaitoksen putkilukko vainajien säilytystilan pääoven vieressä tukimuurissa.
Lämmitysmuoto	Sähkö

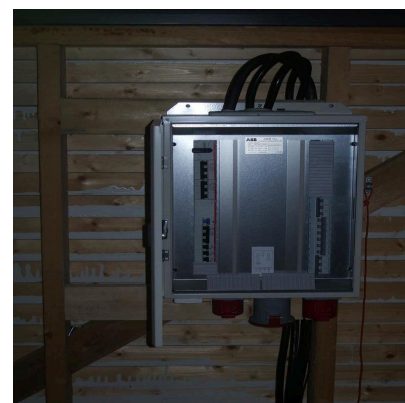
Veden pääsulku	Sosiaalitilojen kellaritiloissa sekä vainajien säilytystilan vesisulku wc-tilojen siivouskomerossa.
Sähköpääkeskus	Koko alueen pääkeskus: Vainajien säilytystilassa. Siunauskappeli. Sosiaalitilojen eteinen.
Ilmanvaihtokone	Siunauskappeli, kellari, Huoneistokohtainen
Ilmanvaihdon hätä-seis	Kappelin sisäänkäynnin tuulikaapissa

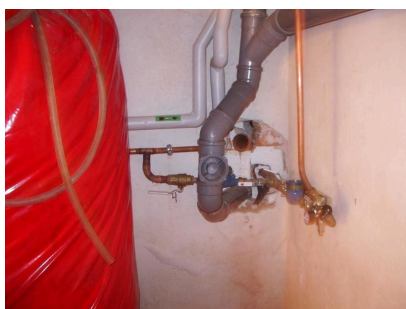
Koko alueen sähköpääkeskus

Siunauskappelin sähköpääkeskus

Uuden työkalusuojan sähköjokaappi

Vesisulku

2 Organisaatio

Kiinteistöpäällikkö	Mikko Heikkinen puh. 040 6830680
Kirkkoherra	Antti Minkkinen puh. 044 7444201 antti.minkkinen@evl.fi
Talousjohtaja	Auli Ohtonen puh. 044 7444280 auli.ohtonen@evl.fi

2.1 Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Suojelujohtaja	Auli Ohtonen puh. 044 7444280 auli.ohtonen@evl.fi
Varasuojelujohtaja	Mikko Heikkinen puh. 040 6830680
Turvallisuusvastaava Tietoturvallisuus	Pekka Peuraniemi ATK-tukihenkilö puh. 040 4848523
Turvallisuusvastaava Tuhotöiden ehkäisy	Kirsi Pääkkönen Ylipuutarhuri puh. 044 7444259
Turvallisuusvastaava Tuhotöiden ehkäisy	Juha Korhonen Erityisammattimies puh. 044 7444401

2.2 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Omatoiminen huolto	Kajaanin seurakunta	044 7444401	040 1884494
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	AVARN Security	010 6202000	010 6202000

Huolto

	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysajat
Ilmanvaihtokone: Huoltohenkilö	Juha Korhonen	044 7444401	
Palovaroitin: Huoltohenkilö	Juha Korhonen	044 7444401	
Sähköhuolto	Sähkölaitoksen vikailmoitukset : Loiste Kainuu Oy	0800 92500	Jatkuva päivystys
Vesihuolto	Vesilaitoksen vikailmoitukset (Kajaanin vesi)	044 7100100	Työajan ulkopuolella

2.3 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

3 Vaaratilanteet ja niiden vaikutukset

3.1 Tulipalo (kiinteistö, autot, tupakointi, kynttilät ja roihut)

Vaikutus:

- Aineelliset vahingot
- Toiminnan keskeytyminen
- Henkilövahingot

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Riskien kartoittaminen, palotarkastukset, alkusammuttimet, palohälyttimet, automaattinen sammutusjärjestelmä, esteettömät poistumistiet, poistumistien merkkivalaistus, putkilukot, palo- ja pelastuskoulutus.
- Kynttilöitä ja roihuja ei saa jättää vartioimatta palamaan. Roihuja ei saa laittaa liian lähelle rakennuksen ulkoseiniä ja ajoneuvoja (5m). Kynttilöiden ja roihujen käytöstä tulee aina sopia suntion kanssa.
- Tulityöt vaativat tulityökortin ja tulityöluvan (myös kuumailmapuhallin ja laikkaleikkaaminen kuuluu tulityöluvan piiriin).

3.2 Tapaturmat/sairaskohtaukset

Vaikutus:

- Henkilövahingot

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Rakenteellinen turvallisuus, koulutus, liukkauden torjunta, ea-kalusto, toimintaohjeet.

3.3 Ulkopuoliset uhkatilanteet (henkilöihin kohdistuvat, pommiuhat, yms.), traumaattinen tilanne

Vaikutus:

- Henkilövahingot
- Aineelliset vahingot

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Toimintaohjeet, koulutus, hälytysjärjestelmät, kriisiapu

3.4 Tuhotyöt, ilkivalta, murrot

Vaikutus:

- Aineelliset vahingot

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Lukitus, rikosilmoitinlaitteet, kameravalvonta, valaistus, turhien palokuormien välttäminen, lukittu roskakatos

3.5 Putoavan lumen vaara

Vaikutus:

- Henkilövahingot, aineelliset vahingot

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Katolle kulkuteiden kohdille lumiesteet, autojen sijoitus, vaarallisten lumi- ja jääkertymien pudottaminen tarvittaessa pois katolta.
- Tarvittaessa asennetaan varoituspuomit estämään kulun vaarapaikalle.

3.6 Häiriötilanne

Vaikutus:

- Aineelliset vahingot, toiminnan keskeytyminen

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Lämmitys toimii sähköllä.
- Lämmityskautena lämmitysjärjestelmän häiriöissä (lämpökatkojen aikana) pysäytetään IV-koneet ja vältetään turhaa tilojen tuuletusta ja lämpimän veden kulutusta.
- Sähköpääkeskus on vainajien säilytystilassa.
- Sähköjärjestelmän häiriöissä tarkastetaan sähkövarokkeet ja tarvittaessa ilmoitetaan viasta huoltomiehelle. Viallisia sähkölaitteita tai jatkojohtoja ei saa käyttää. Pidemmissä sähkökatkoksissa lämmityskautena varaudutaan tilapäislämmittimien käyttöön.
- Vesijärjestelmän häiriöissä (vesivuodot) ilmoitus huoltohenkilöstölle; suljetaan heti päävesisulku (vesimittari / päävesisulku sijaitsee sosiaalityötilojen kellaritiloissa sekä vainajien säilytystilan vesisulku wc-tilojen siivouskomerossa) ja pyritään rajoittamaan tulvaveden leviäminen. Kesäaikaan Kajaaninjoen pumppuasemasta tulee vettä hautausmaan kasteluvesijärjestelmään, vuodon sattuessa katkaistaan sähkö joenpenkalla olevasta asemasta tai korjaamossa olevasta katkaisijasta. Tulvavesien poistoissa käytetään tarvittaessa pelastuslaitosta.

3.7 Kaasu- tai säteilyvaara

Vaikutus:

- Henkilövahingot

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi:

- Toimintaohjeet, koulutus, yleinen hälytysjärjestelmä, suojautuminen väestönsuojaan.

4 TurvallisuuSJärjestelyt

4.1 Toimitilaturvallisuus

Kiinteistössä on murtohälyttimiä

Murtohälytin

Sijainti	Hautausmaan rakennukset
Kuvaus	(Ei koske siunauskappelia ja sosiaalitiloja) Jatkohälytys Avarn Security Oy:n hälytyskeskukseen. Hälytyskeskus 010620 2000 ja piirivartija 045773 22392.

4.2 Sammutuskalusto

Sijainti	Sammutuskalusto
Siunauskappeli, traktoritalli	Käsisammutin

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden välein kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden välein (sisätilat)

4.3 Turvalaitteet

Ilmanvaihdon pysäytys

Mikäli rakennukseen kohdistuu ulkoinen vaara, kuten palokaasut viereisestä rakennuksesta, tulee ilmanvaihto sulkea. Tällöin pelastusviranomaisen antaa yleensä hätätiedotteen, jossa annetaan myös lisäohjeita ja kehoitus ilmanvaihdon pysäytykseen.

Ilmanvaihdon saa pysäyttää kuka tahansa.

Ilmanvaihdon pysäytys: Kappelin sisäänkäynnin tuulikaapissa

4.4 Ensiapu

Työturvallisuuslain (738/2002) 46 § mukaan työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä, annettava ohjeet ensiavun saamiseksi sekä varattava työpaikalle tai sen välittömään läheisyyteen riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä.

4.5 Paloturvallisuus

Palovaroitin

Palovaroittimien tehtävänä on varoittaa alkavasta tulipalosta. Näin alkavan palon tukahduttaminen, muiden varoittaminen ja pelastautuminen on mahdollista.

Palovaroitin

Sijainti	Rakennuksissa 1, 2, 4
Huoltohenkilö	Juha Korhonen puh. 044 7444401

Palo-osastointi

Palo-osastoinnin tarkoitus on palon sattuessa estää palokaasujen ja palon leviäminen sekä turvata ihmisten poistuminen. Tämän takia on erityisen tärkeää, että palo-ovet pidetään kiinni. **Palo-ovia ei saa kiilata auki.**

Käyttötavaltaan tai palokuormaltaan oleellisesti toisistaan poikkeavat tilat on muodostettu eri palo-osastoiksi, jos on tarpeellista henkilöiden tai omaisuuden suojaamiseksi. (käyttötapaosastointi)

Palokuorma

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa tai että tulipalon sammuttaminen vaikeutuu.

Kiinteistössä on seuraavan tyyppisiä palokuormia:

Rakennus	Palokuorman tyyppi	Sijainti
Korjaamo / hitsauspaja / varasto	Koneiden öljyt, polttoaineet	Konehalli
	Pienkoneiden polttoaineet sijaitsevat erillisessä paloeristetyssä komerossa konehallissa.	
Korjaamo / hitsauspaja / varasto	Hitsauskaasupullot	Konesuojan hitsauspaja
Traktoritali / varastokatos	Bensiini, diesel	Traktoritali

Vaaralliset aineet

Kiinteistössä säilytetään seuraavan tyyppisiä vaarallisia aineita:

Tila Dieselsäiliö

Sijainti	Traktoritali / varastokatos - Hiekkakatoksen vieressä ulkona
Varastoitavat aineet	Diesel
Tyyppi	maanpäällinen
Vaippa	2-vaippainen

Dieselsäiliö

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Ovia ei saa pitää työaikana takalukossa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa.

Kokoontumispaikka: Kappelin paikoitusalue

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasu- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta. Tulitöille on aina niiden palovaaran vuoksi harkittava vaihtoehtoisia menetelmiä.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulityöluvan. Tulityön suorittajalla on oltava voimassa oleva tulityökortti.

Tulityölupia voivat myöntää seuraavat tulitöiden vastuuhenkilöt:

Mikko Heikkinen

Kajaanin seurakuntayhtymä

puh. 040 6830680

Kirsi Pääkkönen

puh. 044 7444259

Vakituisen tulityöpaikan sijainti: Korjaamohallissa sijaitsee erillinen hitsauspaja

5 Muut järjestelyt

5.1 Ilmanvaihtokone

Ilmanvaihtokone

Sijainti	Siunauskappeli, kellari
Kuvaus	IV-kone kattaa siunauskappelin tilat. Ilmanvaihtokoneen tyyppi: Koneellinen ilmanvaihto
Hätä-seis-painikkeen sijainti	Kappelin sisäänkäynnin tuulikaapissa
Huoltohenkilö	Juha Korhonen puh. 044 7444401

6 Henkilökunnan koulutus

Uudet työntekijät:

- Pelastussuunnitelman perehdyttäminen ensimmäisen työviikon aikana.
- Alkusammutuskoulutus 1krt/2v

Kaikki työntekijät:

- Pelastussuunnitelman muutoksista tiedottaminen.
- Poistumisharjoitus 1krt/3v
- Alkusammutuskoulutus 1krt/2v

Koulutuksesta vastaa lähin esimies

7 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

7.1 Turvallisuusorganisaatio

Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Suojelujohtaja	Auli Ohtonen puh. 044 7444280 auli.ohtonen@evl.fi
Varasuojelujohtaja	Mikko Heikkinen puh. 040 6830680
Turvallisuusvastaava Tietoturvallisuus	Pekka Peuraniemi ATK-tukihenkilö puh. 040 4848523
Turvallisuusvastaava Tuhotöiden ehkäisy	Kirsi Pääkkönen Ylipuutarhuri puh. 044 7444259
Turvallisuusvastaava Tuhotöiden ehkäisy	Juha Korhonen Erityisammattimies puh. 044 7444401

7.2 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta **SOITA NUMEROON: 112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää.

tää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

7.3 Sairauskohtaus tai tapaturma

7.4 Hätäensiapu

Hätäensiavun tarkoituksen on varmistaa potilaan avoin hengitystie sekä ylläpitää hengitystä ja verenkiertoa.

1. Arvioi tilanne, varmista oma turvallisuutesi ja soita 112. 2. Avaa potilaan hengitystiet kohottamalla hänen leukaansa ja kääntämällä otsaa taaksepäin. 3. Tarkista hengittääkö potilas. Tajuton ja reagoimaton potilas ei hengitä, jos et tunne ilmapirtausta kädelläsi, korvallasi tai poskellasi. 4. Aloita painanta- ja puhalluselvytys.

Puhalluselvytys-ohjeet:

- Aloita elvytys
 - 30 painallusta
 - 2 puhallusta

Jos puhallukset eivät saa rintakehää nousemaan, ÄLÄ jatka puhaltamista. Tärkeintä on ylläpitää uhrin verenkiertoa painantaelvytyksellä.

5. Käänä tajuton, itse hengittävä potilas kylkiasentoon. 6. Hoida verenvuoto painamalla vuotokohdasta käsin. 7. Auta selkävamman saanutta potilasta pitämällä hänen päätään paikoillaan.

Toimi näin hätätilanteessa:

- Pysähdy ja rauhoitu
- Soita 112
- Varmista ensin oma turvallisuutesi ja estä lisävahingot
- Anna hätäensiapua
- Opasta ammattiauttajat paikalle

7.5 Aivohalvaus

Aivohalvauksen aiheuttaa aivoverisuonten tukkeutuminen tai repeäminen. Akuutti aivohalvaus on hätätilanne, joka vaatii parin tunnin sisällä alkavaa ensihoitoa sairaalassa. Arvion tilanteen vakavuudesta ja oikeasta hoitopaikasta saat ainoastaan hälyttämällä ensihoitohenkilöstön potilaan luokse.

Soita 112 heti, vaikka aivohalvauksen oireet, kuten esimerkiksi jalan tai käden halvaantuminen, olisivat ohimeneviä.

Tunnista oireet

- Puhevaikeus, puheen puuroutuminen
- Nielemisvaikeus
- Suupielen roikkuminen
- Käden tai jalan äkillinen voimattomuus tai tunnottomuus
- Näköhäiriöt, kaksoiskuvien näkeminen

Toimi näin

- Soita heti 112.
- Avaa potilaan hengitystiet ja laita potilas kylkiasentoon.

7.6 Diabeetikon heikotus

Kun diabetesta sairastavan verensokeri laskee liian alas, syntyy diabeettinen sokki, joka voi olla hengenvaarallinen.

Tunnista oireet:

- Hikoilu, kalpeus, vapina.
- Ärtymys, levottomuus.
- Huimaus, sydämen tykytys.
- Näläntunne.
- Päänsärky, pahoinvointi.
- Näön hämärtyminen ja kaksoiskuvat.
- Poikkeava käytös (esim. levottomuus, äkkipikaisuus).
- Pahimmassa tapauksessa kouristuksia ja tajuttomuus, jos verensokeri laskee hyvin alhaiseksi.

Diabeettisen sokin ensiapu

- Anna välittömästi sokeripitoista syötävää tai juotavaa, mikäli autettava on tajuissaan ja pysyy itse syömään tai juomaan. Tajuttomalle henkilölle ei saa antaa mitään suuhun.
- Mikäli autettava ei toivu 10 minuutissa tai menee tajuttomaksi, soita hätänumeroon 112.
- Käännä tajuton henkilö kylkiasentoon.

7.7 Murtuma

Murtuman oireita ovat kipu, turvotus, epänormaali liikkuvuus ja arkuus tai virheasento.

Murtuman ensiapu:

Yläraajan murtumassa autettava voi itse tukea kipeää raajaansa kehoaan vasten tai tue käsi liikuttamaksi esimerkiksi kolmioliinalla. Kylkiluiden murtumassa voit tukea rintakehää käsin tai tukisiteellä.

Mikäli jalassa on murtuma, sitä ei ole syytä lastoittaa, mikäli apu saapuu kohtuuajassa. Autettavan tulee välttää jalan liikuttamista ja painon asettamista kipeälle jalalle.

Jos loukkaantunutta on välttämätöntä liikuttaa, alaraajan murtuman tukemiseen voi käyttää toista jalkaa tai muuta tilapäisvälinettä, kuten esimerkiksi tukevaa lautaa tai keppiä.

Jos epäilet selkärangan murtumaa, liikuta loukkaantunutta vain, jos se on hengen pelastamisen kannalta välttämätöntä.

Murtumat syntyvät tavallisesti putoamisen, kaatumisen tai iskeytymisen seurauksena.

7.8 Haavat

Verenvuodon tyrehtyttäminen ja haavan sitominen ovat ensiavun perustaitoja.

- Tyrehdytä mahdollinen verenvuoto.
- Puhdista haavasta lika juoksevan, viileän veden alla.
- Sulje pienen viiltohaavan reunat vastakkain haavateipillä.
- Peitä haava suojasidoksella.
- Hakeudu tarvittaessa hoitoon.
- Tarkista, että tetanus- eli jäykkäkouristusrokote on voimassa.
- Vuotavat, syvät ja likaiset haavat ja vähänkin suuremmat viiltohaavat kuuluvat aina lääkärin hoitoon. Haavan ulkonäöstä ei aina voi päätellä, onko syvemmälle kudoksiin syntynyt vaurioita.

7.9 Verenvuoto

Ulkoisen näkyvän verenvuodon määrää on vaikea mitata ja arvioida luotettavasti. Suuren verenhukan (yli 20 %) seurauksena ihminen menee sokkiin.

Näin tyrehdytät verenvuodon:

- Tyrehdytä verenvuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaan. Voit myös pyytää loukkaantunutta painamaan itse vuotokohtaa.
- Auta loukkaantunut tarvittaessa istumaan tai makuulle
- Sido vuotokohtaan paineside joko käyttäen sidetarvikkeita tai muita saatavilla olevia välineitä, esimerkiksi huivia.
- Soita hätänumeroon 112, jos arvioit tilanteen sitä vaativan.
- Runsas verenvuoto voi johtaa verenkierron vakavaan häiriötilaan eli sokkiin. Huolehdi loukkaantuneen sokin oireenmukaisesta ensiavusta.

Mikäli haavassa on vierasesine, esim. naula tai puukko, sitä ei poisteta ensiavun yhteydessä. Jos esine vaikeuttaa hengitystä, tulee se välittömästi poistaa.

7.10 Sokki

Sokin oireet voivat olla seuraus suurista sisäisistä tai ulkoisista verenvuodoista, vaikeista murtumista, palovammojen tai rajun ripulin aiheuttamasta nestehukasta. Myös sydämen pumppausvoiman pettäminen tai voimakas allerginen reaktio voivat aiheuttaa sokkitilan.

Tunnista sokin oireet:

- Iho on kalpea ja kylmän hikinen.
- Henkilö on levoton, myöhemmin sekava.
- Hengitys on tihentynyt.
- Suu on kuiva, autettavalla on janontunne.
- Syke on nopea ja heikosti tunnettavissa.

Sokkipotilaan ensiapu:

- Aseta autettava lepoon, hänelle hyvään asentoon.
- Soita hätänumeroon 112.
- Suojaa kylmältä esimerkiksi huovalla tai takilla ja eristä kylmästä alustasta.
- Rauhoita.
- Älä tarjoa syötävää tai juotavaa.
- Seuraa hengitystä ja verenkiertoa.
- Anna tarvittaessa muu oireenmukainen ensiapu.

7.11 Kouristelu

Aivojen toimintahäiriöt voivat aiheuttaa tahattomia lihasnykäyksiä ja kouristuksia. Ihminen saattaa kouristella monesta eri syystä. Synä voivat olla esimerkiksi epilepsia, aivoverenvuoto, korkea kuume tai tapaturma.

Tunnista oireet:

- Sairastunut menettää tajuntansa, kaatuu ja hänen vartalonsa jäykistyy.
- Jäykistymistä seuraavat nykivät kouristukset. Kouristelu kestää yleensä vain 1-2 minuuttia.

Kouristuskohtauksen ensiapu:

- Tee hätäilmoitus numeroon 112.
- Älä yritä estää kouristusliikkeitä, mutta huolehdi siitä, että autettava ei kolhi päätään tai muuten vahingoita itseään.
- Varmista esteetön hengitys.
- Käännä autettava kylkiasentoon heti, kun kouristukset vähenevät.
- Mikäli tiedät autettavan sairastavan epilepsiaa, tee hätäilmoitus numeroon 112, jos kouristelu pitkittyy tai jos kohtausta uusiutuu.
- Jos kohtausta menee itsestään ohi, varmista kuitenkin, että autettava on täysin toipunut ennen kuin jätät hänet.
- Ota yhteys lääkäriin, jos kyseessä on lapsen kuume-kouristus.

7.12 Myrkytys

Yleisimmät kotona tapahtuvat myrkytykset aiheutuvat alkoholista, lääkkeistä, myrkyllisistä kasveista tai sienistä.

Jos et havaitse uhrista selkeitä myrkytyksen oireita ja kaipaavat neuvoja, voit soittaa myrkytystietokeskukseen, puhelin 09 471 977 (24h/vrk)

Lääkkeiden yliannostukset

Soita 112 heti, jos epäilet autettavan hengen olevan uhattuna lääkkeiden yliannostuksesta johtuen.

Toimi näin

- Anna tajuissaan olevalle potilaalle hiilitabletteja, jos niitä on saatavilla.
- Laita tajuton, normaalisti hengittävä potilas kylkiasentoon.
- Kerää esiin kaikki löytämäsi lääkkeet ja lääkepurkit ensihoitajia varten.
- Älä anna potilaan nauttia alkoholia.

Myrkyllisen kasvin tai sienien nieleminen

Yritä saada selville mistä kasvista tai sienestä myrkytys on peräisin.

Toimi näin

- Tarkista ensin onko uhrilla suussa kasvia tai sientä.
- Anna lääkehiiltä pakkauksen ohjeen mukaan.
- Soita 112 tai myrkytystietokeskukseen, puhelin 09 471 977 (24h/vrk)

7.13 Palovammat

Palovamma on lämmön tai syövyttävän kemiallisen aineen aiheuttama kudostuho, jossa iho ja mahdollisesti myös sen alaiset kudokset vaurioituvat. Jos ihoa ei jäähdytetä, vamma laajenee syvempiin ihokerroksiin ja kipu jatkuu kauemmin.

Pienen palovamman ensiapu:

- Palovammaa jäähdytetään mahdollisimman pian viileällä vedellä 15–20 minuutin ajan.
- Rakkuloita ei saa puhkaista.
- Palovamman voi peittää puhtaalla suojasiteellä tai palovammojen hoitoon tarkoitettulla erikoissiteellä.

Milloin lääkäriin?

Jos palovamma on:

- tulehtunut
- kämmentä suurempi 2. asteen palovamma
- 3. asteen palovamma
- sähköpalovamma
- kasvojen tai käsien syvä palovamma
- hengitysteissä
- lapsella
- vanhuksella
- jotakin perussairautta sairastavalla henkilöllä esim. diabeetikon palovammat.

7.14 Rintakipu

Rintakipuun on aina suhtauduttava vakavasti. Kovan puristavan rintakivun tavallisin syy on sydäninfarkti. Kipu tuntuu ylävartalolla ja voi säteillä vasempaan kainaloon, käsivarteen ja kaulalle. Henkilö on usein kylmänhikinen, hänellä voi olla pahoinvointia ja hengitys voi vaikeutua.

Henkilö voi ottaa omia lääkkeitä (nitro-lääkitys), mutta jos ne eivät auta muutaman minuutin kuluessa, toimitaan ensiapuohjeen mukaan.

Rintakipuisen ensiapu:

- Tee hätäilmoitus heti numeroon 112.
- Rauhoita autettavaa ja auta hänet lepoon esim. puoli-istuvaan asentoon.
- Tarjoa hätäkeskuksen ohjeiden mukaan asetyylisalisyylihappoa sisältävää lääkettä (esimerkiksi aspiriini tai disperiini) pureskeltavaksi tai veteen liuotettuna. Tablettia ei anneta, jos autettava on allerginen ko. lääkkeille.

Jos henkilö menee elottomaksi, aloita painelu-puhalluselytys rytmillä 30 painelua ja 2 puhallusta ja ilmoita hätäkeskukseen muuttuneesta tilanteesta.

7.15 Tulipalo

Pelasta ja varoita

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Sammuta ja rajoita

- Yritä alkusammutusta, vältä savua. Älä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.

Hälytä

- Hälytä palokunta paikalle soittamalla turvallisesta paikasta numeroon **112**.
- Kerro mistä soitat ja missä palaa (osoite ja kerros) ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Kappelin paikoitusalue

Varakokoontumispaikka: Ilmoitetaan tarvittaessa

7.16 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Kappelin paikoitusalue

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa henkilökunnan edustaja johtaa toimintaa. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetyille kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön.

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman kokoontumispaikan vastuuhenkilön lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kiinteistön turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstö tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Ilmoitetaan tarvittaessa

Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, niin siirrytään suojelujohdon erikseen määrittämään turvalliseen varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pitempiaikaista suojautumista varten.

7.17 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Pyri auttamaan heitä mahdollisuuksiesi mukaan.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

7.18 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Kajaanin seurakunta, puh. 044 7444401, päivystys 040 1884494
 - päivystäjälle, Vesilaitoksen vikailmoitukset (Kajaanin vesi) 044 7100100
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Sosiaalityötilojen kellaritiloissa sekä vainajien säilytystilan vesisulku wc-tilojen siivouskomerossa.
- Sähköpääkeskus: Koko alueen pääkeskus: Vainajien säilytystilassa.
Siunauskappeli.
Sosiaalityötilojen eteinen.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

7.19 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

7.20 Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.
- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkisi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille **112** ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Tur-

vallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille hätänumeroon **112**.

- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäänny. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

7.21 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuultama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle. Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Toimi seuraavasti

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä, hakeudu yläkerrokseen, kuuntele radiosta lisätietoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

Säteilyvaara

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle.

- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
- **Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja. Ota joditabletit vasta viranomaisen kehotuksesta (joditabletteja tulisi olla 2/henkilö).**

Vältä ulkona liikkumista

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

7.22 Sähkökatkot

Toiminta sähkökatkon aikana

Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta yleisten tilojen valot toimivat edelleen

- Jos mahdollista, tarkista sulakkeet toimitilan omasta ryhmäkeskuksesta.
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (puh. 044 7444401).

Sähköt katkeavat sekä toimitilasta että yleisistä tiloista

- Käytä taskulamppua
- Tarvittaessa opasta muita

8 Väestönsuojelu

Kiinteistöllä ei ole omaa väestönsuojaa.

Kainuun maakunnan alueella ei ole yleisiä väestönsuojia. Suojautuminen tapahtuu tarvittaessa kiinteistökohtaisiin väestönsuojiiin.

9 Irtaimiston säilytys

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii

10 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- Alkusammuttimien käyttöohjeet
- Avainturvallisuus
- Tietoturvaluussuunnitelma

Lisäksi dokumentin lopussa on seuraavat liitteet:

- Pohjapiirrokset

Liite A Alkusammuttimien käyttöohjeet

A.1 Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

Liite B Avainturvallisuus

Luovutetuista avaimista on pidettävä kirjaa ja avainten palautuksesta on huolehdittava varsinkin avaimen haltijan työ- tai asumissuhteen päättyessä.

Avaimet luovutetaan käyttötarpeen mukaan kuittausta vastaan. Avaimien tulee olla jatkuvasti ne kuitanneen henkilön välittömässä hallinnassa. Itselle kuitattua avainta tai kulkutunnistetta ei saa luovuttaa kolmannelle osapuolelle missään tilanteessa.

Liite C Tietoturvallisuussuunnitelma

Tietoturvalla tarkoitetaan tietojen, tietojärjestelmien ja tietoliikenteen suojaamisesta turmeltumisesta, luvaton käyttöä, häirintää ja muita uhkia vastaan. Täydellistä tietoturvaa ei voida saavuttaa, mutta voidaan löytää järkevä turvan taso eri tilanteisiin. Vaativat ja kriittiset tietoturva-asiat hoidetaan tietoturvaan perehtyneitten asiantuntijoiden toimesta. Jokaisen mikron peruskäyttäjän tulee kuitenkin tiedostaa tietoturvan minimitaso ja noudattaa annettuja toimintaohjeita. Tietoturva voidaan jaotella seuraavasti: tietojen suojaaminen, tietoliikenne, virustorjunta, sähköposti ja internet.

1. TIETOJEN SUOJAAMINEN

Tietoja voidaan menettää monella eri tavalla. Laiterikot, äkilliset sähkökatkokset, ylijännitteet, ennalta arvaamattomat vahingot, virukset ja asiattomien pääsy mikrolle voivat hävittää tietoja. Tällaisten tapahtumien varalle tulee ennalta varautua. Seurakunnan palvelimet sijaitsevat lukitussa tilassa ja ne on turvattu katkeamattomalla sähkövirralla. Kriittiset tiedot varmuuskopioidaan päivittäin varmistusnauhoille ja ne säilytetään erillään. Henkilökohtaiset työasemat eivät kuulu varmuuskopioinnin piiriin. Näillä sijaitsevat tärkeät tiedot tulee tallentaa esim. levykkeille tai cd-levyille. Seuraavia toimintaohjeita tulee jokaisen noudattaa tietojen suojaamisessa:

- lukitse mikro lähtiessäsi työpisteeltä pois näppäinyhdistelmällä Ctrl+Alt+Del ja valitsemalla Lukitse tietokone
- sammuta mikro työpäivän päätteeksi
- älä kerro kenellekään ulkopuoliselle ja tuntemattomalle käyttäjätunnustasi ja salasanaasi
- vaihda oman kirjautumistunnuksesi salasana tietyin väliajoin näppäinyhdistelmällä Ctrl+Alt+Del ja komennolla Muuta salasana...
- hyvä salasana sisältää sekä kirjaimia ja numeroja (HUOM! SALASANA EI SAA KOSKAAN OLLA TYHJÄ)

Työaseman käyttöjärjestelmän kriittiset tietoturvapäivitykset tulee olla ajantasalla. Windows käyttöjärjestelmillä varustetuissa työasemissa kannattaa ottaa käyttöön automaattisten tietoturvapäivitysten asennustoiminto seuraavasti:

- Käynnistä/Asetukset/Ohjauspaneeli
- Automaattiset päivitykset
- Rasti kohtaan 'Pidä tietokone ajan tasalla...' * Lataa päivitykset automaattisesti ja asenna ne määrittämäni aikataulun mukaisesti JOKA PÄIVÄ.

2. TIETOLIIKENNE

Tietoliikenteen suojaamisella pyritään estämään tietomurtoja ulkopuolisten tunkeutumiselta seurakunnan lähiverkkoon. Seurakunnan lähiverkosta on liittymä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon verkkoon. Seurakunnan lähiverkko on suojattu tietoliikenteen osalta julkisen internetin kautta tulevalta tietoliikenteeltä. Tämä suojaus on toteutettu ns. palomuurilla, joka on tietokonejärjestelmä laitteineen ja ohjelmistoineen ja joka eristää sisäisen verkon ja julkisen internet-verkon toisistaan.

3. VIRUSTORJUNTA

Virus on ohjelma, joka on tarkoitettu aiheuttamaan vahinkoa tai häiriöitä tietokoneelle tai siinä oleville ohjelmille tietokoneen käyttäjän huomaamatta. Seurakunnan lähiverkon työasemissa on ns. keskitetty virustorjunta-järjestelmä, joka päivittää ja suojaa työasemat automaattisesti. Helpoimmin virusten saastuttamia tiedostoja saa internetistä ja levykkeiltä. Seuraavia toimintaohjeita tulee noudattaa minimoidakseen työaseman virustartunta:

- työaseman virustorjuntaohjelmistoa (F-Secure) ei saa poistaa käytöstä
- tuntemattomien ja epäilyttävien ohjelmien asentaminen työasemalle on kielletty
- tiedostojen ja ohjelmien lataaminen internetistä tuntemattomista ja epäilyttävistä lähteistä on kielletty
- älä avaa tuntemattomien lähettäjien sähköpostin liitetiedostoja

4. SÄHKÖPOSTI

Sähköposti on tehokas ja vaivaton työkalu viestittämiseen. Huolimattomalla sähköpostin käytöllä vaarannetaan työaseman tietoturva. Sähköpostivirus saattaa lähettää luottamuksellisia tietoja työasemalta käyttäjän tietämättä. Roskapostin määrä kaikesta sähköpostiliikenteestä on lisääntymässä. Samoin erilaiset ketju- ja kiertokirjeet, huijausviestit ja pilailumielessä lähetetyt viestit ovat lisääntymässä. Seuraavia ohjeita on syytä noudattaa käyttäessään sähköpostia:

- älä avaa tuntemattomilta lähettäjiltä saatuja liitetiedostoja
- älä vastaa roskapostiin millään tavalla ja äläkä vastaa roskapostin sisällössä olevaan linkkiin
- roskapostin määrää voidaan tuntuvasti vähentää ottamalla käyttöön roskapostisuodatin
- älä välitä ns. ketju- ja kiertokirjeitä eteenpäin vaikka viestissä näin kehoitetaankin
- älä avaa pilailumielessä lähetetyn viestin liitetiedostoa vaikka se olisi tullut tutultakin lähettäjältä

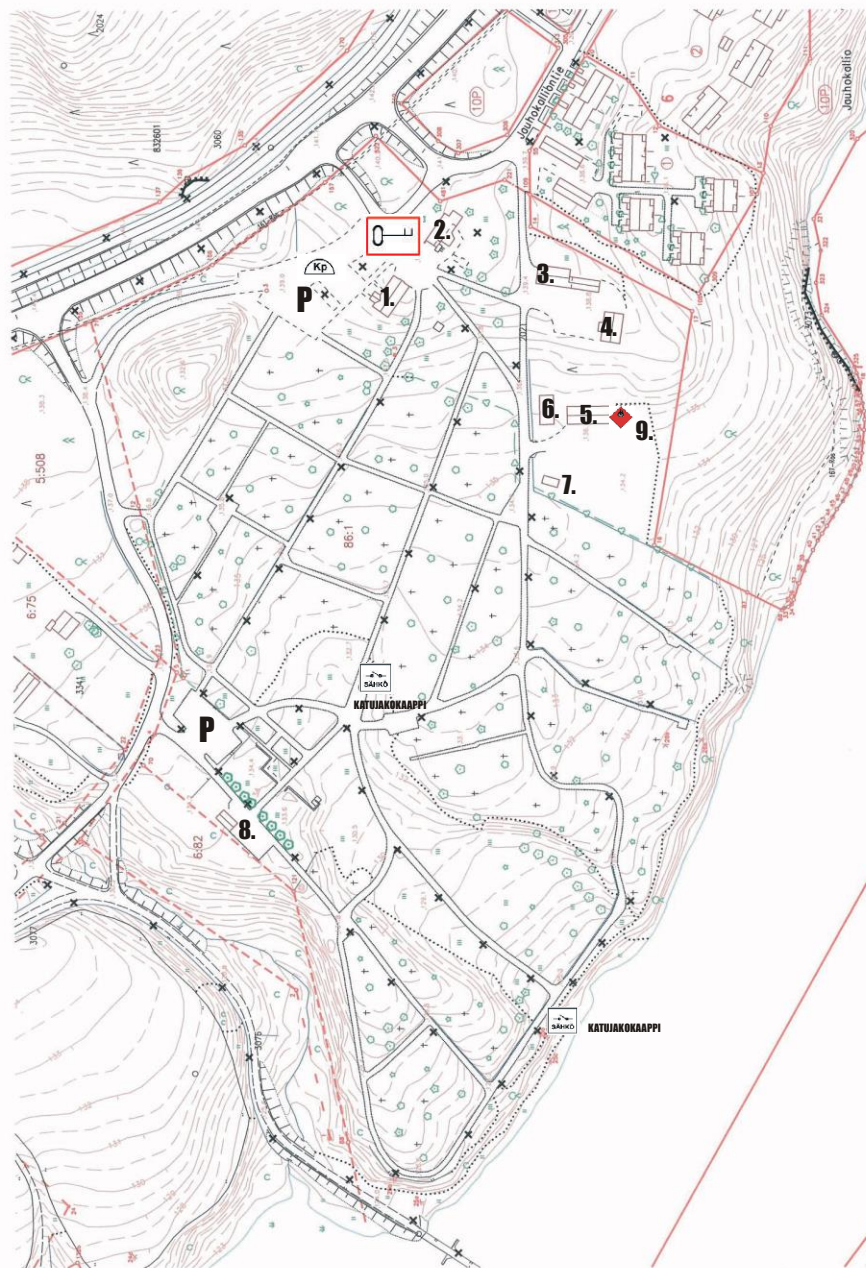
5. INTERNET JA YKSITYISYYS

Internetiä käytetään työasemaan asennetulla ns. selainohjelmalla (Netscape, Explorer, Mozilla jne...). Selain saattaa tallentaa työasemalle tietoja siitä miten internetiä käytetään. Samalla jokaisen käyttäjän tulee kiinnittää huomiota siihen mitä tietoja internetissä itsestään antaa. Pankki- ja luottokorttitietojen antaminen internetin kautta ei ole suositeltavaa. Samoin tulee varauksellisesti antaa omia henkilötietoja eri palveluntarjoajien kirjautumistietojen saamiseksi. Samoin sähköpostiosoitteen antamiseen tulee suhtautua varauksellisesti. Seuraavia toimenpiteitä suositellaan aika ajoin käytettävän selainohjelmassa:

- tyhjennä selaimen sivuhistoria
- tyhjennä väliaikaiset internet-tiedostot

Erittäin tärkeä selaimen tietoturvaan liittyvä asia on selaimen ominaisuus muistaa eri palveluntarjoajien sivuilla olevien kirjautumistunnusten automaattinen muistaminen. Tämä ominaisuus suositellaan otettavan pois käytöstä, jolloin kirjaututtaessa johonkin palveluun pakotetaan selain kysymään kirjautumistunnuksia. Tämä määrittely tehdään eri selaimissa eri tavalla.

PIIRUSTUKSET JA PAIKANTAMISKUVAT ASEMAPIIRROS

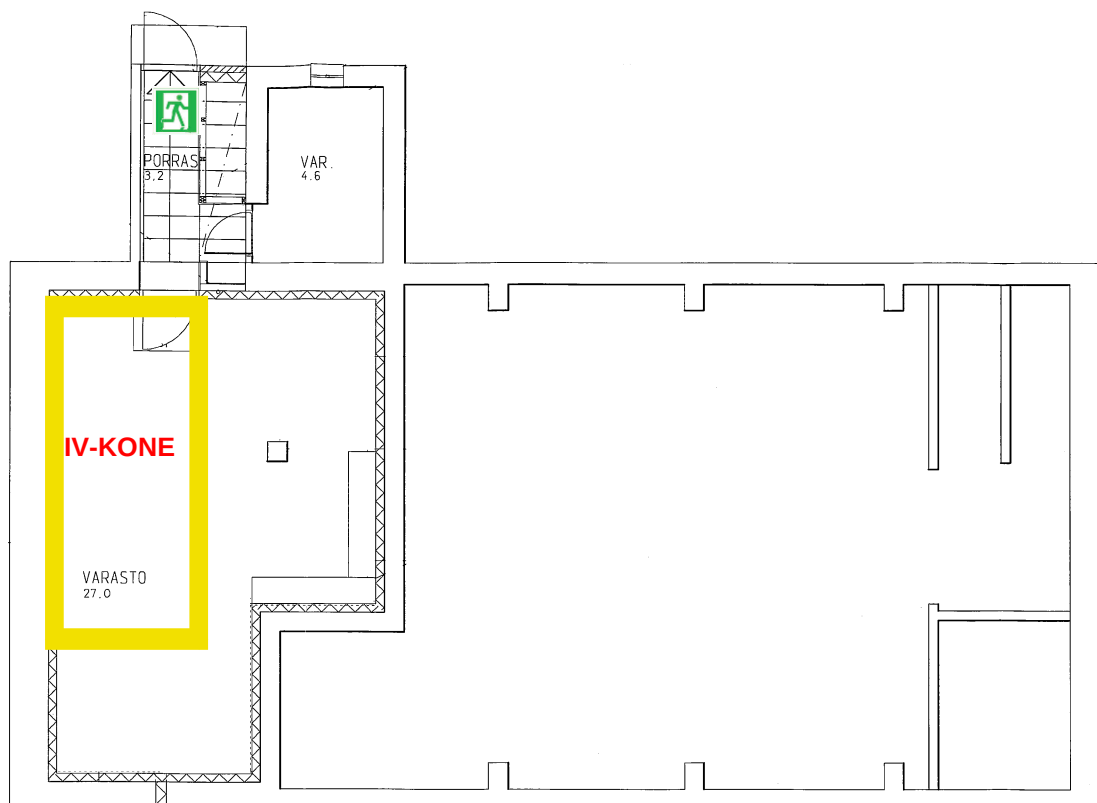
1. Siunaus kappeli
2. Vainajien säilytystila
3. Korjaamo / hitsauspaja / varasto
4. Sosiaalitilat / toimisto
5. Traktoritali / varastokatos
6. Työkaluvarasto
7. Varasto/työkalusuoja
8. Työkalusuoja
9. Diesel säiliö 1500 l

**HAUTAUSMAAN YLEISAVAIN ON
SIJOITETTU VAINAJIEN
SÄILYTYSTILAN PÄÄOVEN
VIEREISSESSÄ TUKIMUURISSA
OLEVAAN PUTKILUKKON
(pelastuslaitoksen sarjoitus).**

SIUNAUSKAPPELI (ei vesiliittymää)

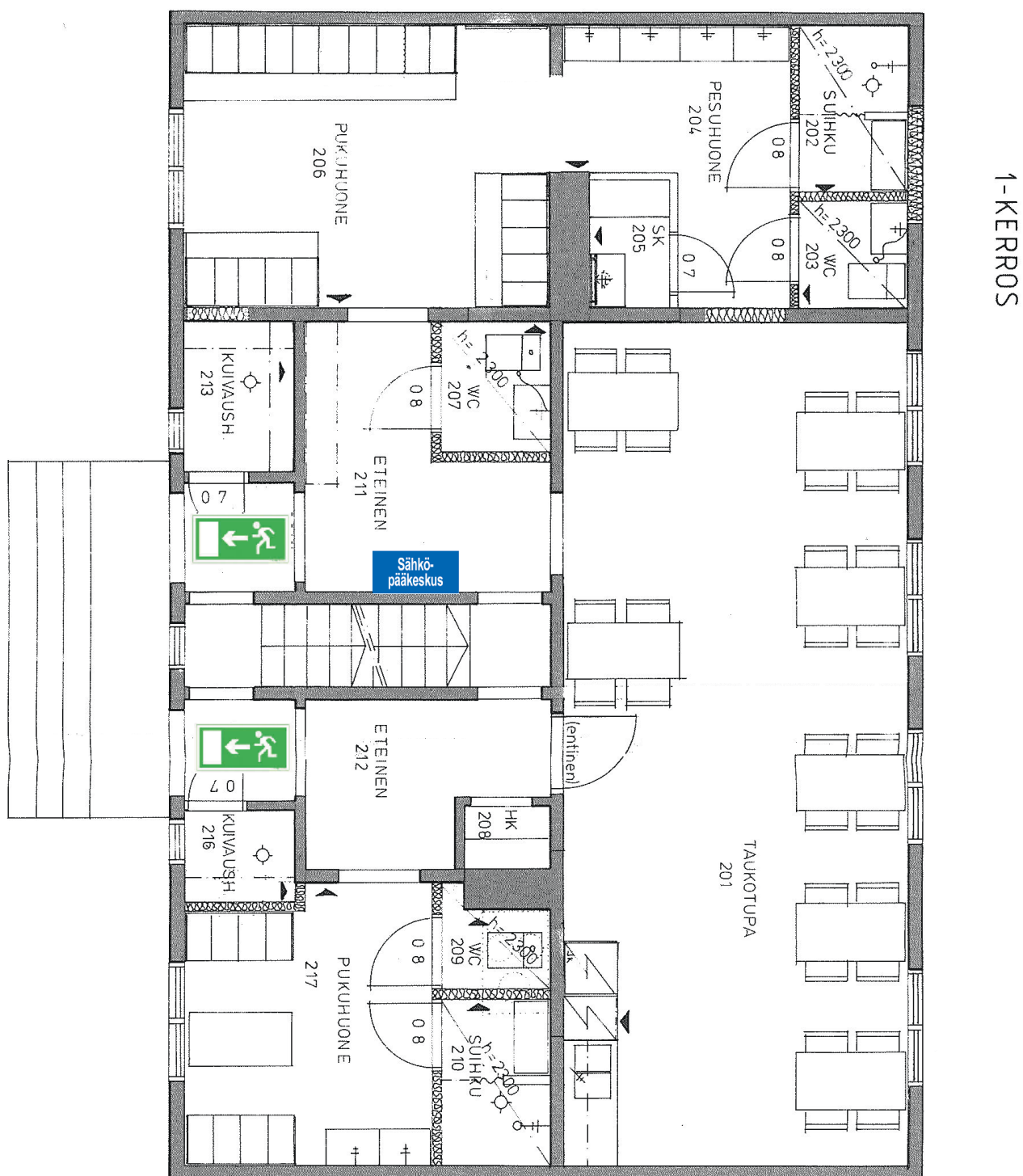

SIUNAUSKAPPELIN KELLARI

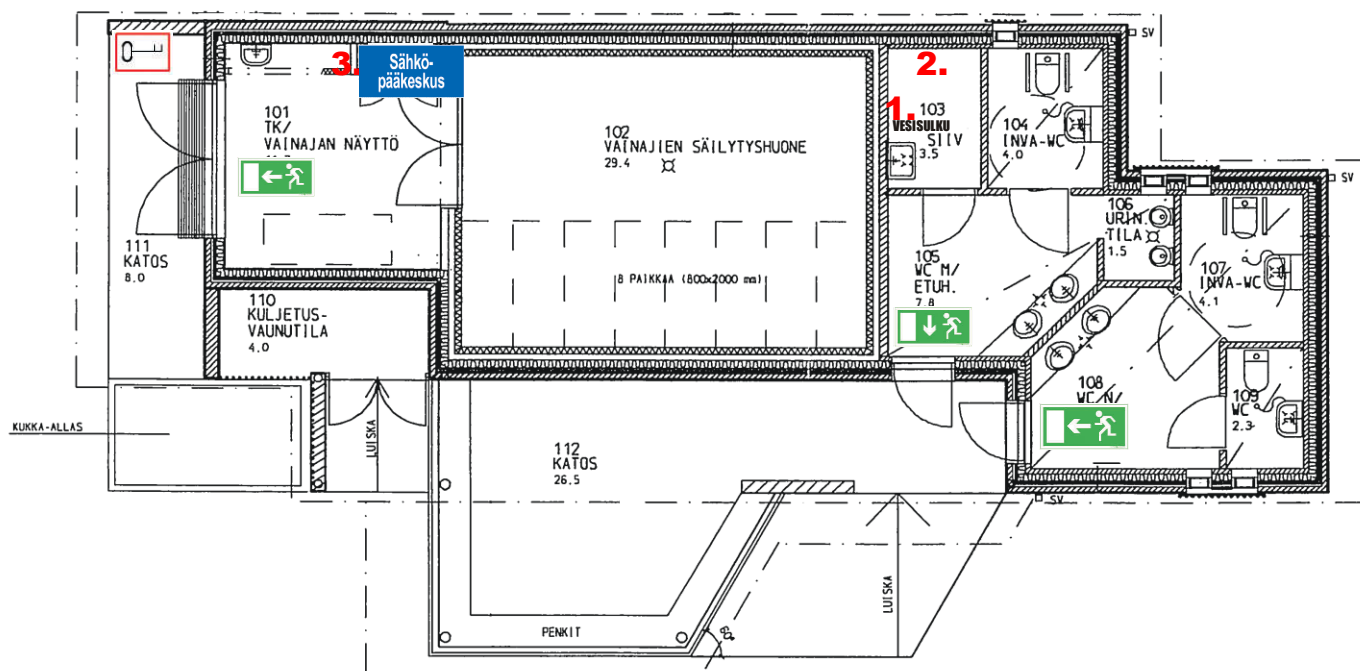

SOSIAALITILOJEN POHJAPIIRROS

Vesisulku kellaritilassa

DDOS

1. Vesijohdon sulkuventtiili
2. IV-kone
3. Sähköpääkeskus (koko alueen sähkösyöttö)

LADIDOS

